

La primera vegada

Per més que una visió del món filtrada pel romanticisme intrínsec a la naturalesa humana n'hagi mitificat el valor, la veritat és que tot el que envolta "les primeres vegades" està sobrevalorat. És possible que, com deia l'escriptor francès Philippe Delerm, el primer glop de cervesa sigui "l'únic que compta" i que els altres tinguin la funció de fer "oblidar el primer glop". Al capdavall, però, de primers glops de cervesa en poden haver tants com cerveses ens prenguem. En canvi, sempre hi ha una única primera vegada per a moltes coses importants que fem al llarg de la vida, i rarament és la millor, la més satisfactòria, la que recordarem amb més enyor... ni de bon tros. Si no, pensem en el possible resultat d'una hipotètica enquesta que demanés com va anar la primera vegada que els enquestats van intercanviar fluids corporals amb éssers de la mateixa espècie. Segurament tots convindrien que l'experiència va ser més o menys satisfactòria, que, tot i saber-ne la data exacta o aproximada, potser no en conserven els detalls en la memòria, i estic segur que estarien majoritàriament d'acord que, contra el que afirmen els tòpics ensucrats, tampoc no va ser res de l'altre món i que, de ben segur, aquella mateixa experiència va millorar en els intercanvis posteriors. Una cosa

semblant podríem dir del primer cop que visitem una gran ciutat.

I això és exactament el que passa amb les grans obres literàries. La primera vegada que les llegim ens proporcionen el plaer de descobrir una bona història, de deixar-nos endur per la música de les paraules, d'intuir que ens estan explicant moltes coses més de les que es diuen... Si les rellegim, però, entrem en un món de matisos que ens havien passat desapercebuts el primer cop i, si es tracta realment d'un clàssic, descobrim que aquells mots, aquells missatges, aquells personatges, aquelles situacions... no han perdut gota de la vigència que hi vam descobrir el primer cop. Potser, fins i tot, encara en tenen més, perquè aquest cop no ens hem entretingut tant en les circumstàncies de l'argument que ens va atrapar el primer cop i ens hem deixat endur per altres capes de lectura que aboquen un raig de llum a algun plec desconegut de la naturalesa humana o n'enfosqueixen un altre del qual ens pensàvem que ho sabíem tot. Si la primera lectura sadolla la nostra curiositat, les posteriors ens fan més savis.

Proveu, per exemple, de rellegir *Camí de sirga*, *La plaça del Diamant*, *L'illa del tresor* o *Cien años de soledad*... I si no els heu llegit mai, no dubteu d'agafar-los per primera vegada i ja veureu com, per poc que tingueu una ànima sensible, un dia o altre hi tornareu. I adoneu-vos que només he citat obres narratives. Entre els lectors de poesia no cal fomentar el plaer de rellegir, perquè ja el coneixen.

